

Pædagogisk grundlag – Børn i udsatte positioner

Hvad siger loven på området:

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Hvad gør vi i Kirstinebjerg-distriktet og Fredericia Kommune generelt:

I Kirstinebjerg-distriktet ser vi børn i udsatte positioner i forhold til en række tegn. Der findes ingen fælles fyldestgørende definition på, hvad et barn i en udsat position er. Derfor er det afgørende for os, at vi i den tidlige opsporing er opmærksomme på de tegn, som barnet udviser. Udvikler barnet sig f.eks. ikke alderssvarende og/eller af en eller anden grund udviser mistrivsel, tager vi hånd om barnet ud fra dets behov.

Tegn på mistrivsel

kan bl.a. være:

- Indadvendthed
- Tristhed
- Mobning
- Udadreagerende adfærd
- Koncentrationsbesvær
- Uro og rastløshed
- Grænseoverskridende adfærd over for andre børn/voksne
- Groft sprog
- m.m.

Identificering og registrering af tegn

- Hvor ofte, hvor længe og hvornår viser barnet tegnet? Hyppighed og karakter registreres og er medbestemmende for graden af bekymring. Vi arbejder med forebyggende og tidlig indsats.
- Er der samspil med andre tegn? Det er mere bekymrende, hvis barnet udviser flere tegn på at være i en udsat position.

Det pædagogiske personales rolle er at

- Lave en målrettet indsats med tiltag på et tidligt tidspunkt, der kan understøtte en positiv udvikling for barnet og dets familie, altid i tæt samarbejde med forældrene.
- Give barnet, der befinder sig i en udsat position, plads og rum til at være i mindre fællesskaber. På den måde kan det pædagogiske personale i højere grad arbejde målrettet med barnets særlige udfordringer; eksempelvis sociale, emotionelle, motoriske, sproglige osv.
- Inddrage relevante fagprofessionelle i arbejdet med at sikre barnets deltagelsesmuligheder i fællesskaber.
- Vi skal være særligt opmærksomme på at justere vores læringsmiljøer og forholdemåder, så vi sikrer kvaliteten af pædagogiske praksis, ud fra det enkelte barns behov.

Metoder vi bruger

- Individuel handleplan (IPH - herunder bl.a. observationer/praksisfortællinger/videoer/interview)
- Sprogvurderinger samt sprograppe
- Dansk pædagogisk udviklingsbeskrivelse (DPU)
- Det tværfaglige samarbejde med bl.a.
 - AKT pædagog (adfærd, kontakt og trivsels- pædagog)
 - F & B (familie- og børnesundhedsteam)
 - Ergo –og Fysioterapeut (Stendalen 0-4 år) (PPR fra 5 år)
 - CPU (center for pædagogisk viden og udvikling)

- PPR (pædagogisk, psykologisk rådgivning (talepædagog, fysioterapeut fra 5 år, psykolog))
- Familieafdelingen (familierådgiver, familiekonsulent)
- Familiecenter (pædagogiske konsulenter + diverse FAKOMM projekter)
- Tryghedscirclen (pilotprojektcoachingsprogram for forældre)
- Projekt styrkede overgange
- FAKOMM Beredskabsplan: vejledning til forebyggelse, opsporing og håndtering af sager med vold og seksuelle overgreb for børn og unge.
- KRAP (kognitiv, ressourcefokuseret og anerkendende pædagogik)
- Link til Kirstinebjerg-folder ”Et fælles ansvar”:
<https://www.fredericia.dk/system/files/cp-documents/44cd8646-35c9-e711-80d5-005056b95f67.pdf>

Ovenstående kan evt. munde ud i støtteansøgning, tilrettelæggelse af en pædagogisk praksis og/eller en underretning.

Hvad gør vi i den enkelte afdeling:

I Gades Gård møder vi – som i andre institutioner - børn, der befinder sig i det, man betegner som udsatte positioner. Det er børn, der kan risikere at komme til at mangle færdigheder, der er nødvendige videre i livet. Udsatte positioner er ikke statiske, og derfor arbejder vi hele tiden med at målrette indsatsen med udgangspunkt i barnets nuværende udfordringer, så barnet oplever mestring.

Fortælling: Lotte er fem år og skal starte i skole til næste år. Lotte går på Krystalden, der er for de ældste børn i Gades Gård. Lotte er en pige med krudt i numsen – der er altid fart over feltet, og hun kan have svært ved at vente på tur. Hvis hun skal vente, bliver hun utålmodig, og hun reagerer ved at skubbe til andre børn i et forsøg på at komme først. Somme tider bliver hun også så vred, at hun råber og græder.

Hver middag laves samling med Krystaldens børn, hvor der laves forskellige pædagogiske aktiviteter. En af dagene er det Kims-leg, der er en huskeleg. Lotte kan næsten ikke vente med at fortælle, hvilken genstand der mangler. De andre børn sidder med hånden oppe, men Lotte siger det i stedet højt hver gang. ”Lotte altså,” siger en af de andre børn og kigger vredt på hende. Lotte reagerer ved at sparke til genstandene og råbe. Så kravler hun bagest i lokalet og sætter sig med ryggen til. Her finder hun en lille legetøjshest, der er glemt bag puderne. Den voksne vender sig mod Lotte og siger ”sikke en fin legetøjshest, den vil være rigtig god at gemme under tæppet.” Så siger den voksne til de andre børn: ”Prøv lige at se, hvad Lotte fandt.” Lotte smiler og løber hen til den voksne. De andre børn kigger på legetøjet og siger ”nårh, hvor er den bare sød.” Så siger den voksne: ”Lotte, der er lige plads til, at du kan sidde her ved siden af mig.” Der sætter Lotte sig.

De næste gange børnene skal lege Kims-leg, sidder Lotte ved siden af den voksne. Den voksne beder alle børnene om visuelt at ”lyne munden.” Det synes Lotte er sjovt, og når børnene skal række hånden op, viser Lotte, at hendes mund er lukket.

I Gades Gård er vi opmærksomme på at møde alle børn med positive forventninger, også i situationer vi ved, kan være udfordrende for enkelte børn. For mange børn er det svært at vente på tur, men det i sig selv er ikke et tegn på, at barnet er i en udsat position. Hvornår man betragter et barn som værende udsat, er der ikke nogen entydig forklaring på. Vi går altid i dialog med hinanden, Jer eller eksterne samarbejdspartnere, hvis vi oplever en bekymring eller udfordring.

Lotte har svært ved at sidde stille og vil bare gerne lege. Hun kan ikke altid koncentrere sig om at høre beskeder. Derfor er den voksne opmærksom på at koble ord sammen med en handling, så Lotte husker, hvad hun skal. Derudover får Lotte en plads ved siden af den voksne, så hun kan guides tæt. I Gades Gård arbejder vi med inkluderende fællesskaber med afsæt i hvert enkelt barns ressourcer. I de tilfælde hvor det bliver for svært for børn som Lotte at deltage, er den voksne opmærksom på at få hende tilbage ind i legen og børnefællesskabet så snart det er muligt. Det gør vi ved at holde øje med det, vi med fagsprog kalder ”åbne vinduer”, som er præcis de momenter, hvor Lotte kan acceptere og er parat til at komme tilbage i legen. Samtidig værner vi om legen, så Lotte ikke bryder den gennem sit fravær eller tildeles en uheldig rolle som en, der ødelægger legen. I stedet er vi opmærksomme på, hvad Lotte kan tilføre legen, som i eksemplet hvor den voksne skaber fokus på, at Lotte har fundet en legetøjshest. Vi bruger ligeledes ”den pædagogiske bagdør”, så barnet har mulighed for at trække sig tilbage for en stund, og gennem fokus på det ”åbne vindue” arbejder vi målrettet med at få barnet tilbage til fællesskabet.

